

LIBERTATEA

Foaie pentru săteni și muncitori, întemeiată la Orăștie în anul 1902

Director sufletesc:
† Dr. ION I. MOȚA
Director vremelnic:
Pr. IOAN MOȚA

Orice scrisori pentru Redacție
să se trimită pe adresa:
RED. „LIBERTATEA”, ORĂȘTIE
Jud. Hunedoara

Cererile de abonare și banii
pentru foale se trimit pe adresa:
Admin. „LIBERTATEA” Moja
BUCUREȘTI I, Calea Victoriei 63.

„Libertatea” este:
Proprietatea familiei moștenitoare
a lui Ion I. Moja
ABONAMENTUL: 120 lei pe an,
60 lei pe 1/2 an și 30 lei pe 1/4 an

Apare
în fiecare JOI
Un exemplar
2 Lei

ALTĂ VEDERE DELA BERLIN

Presse-Bild-Zentrale— Berlin.

Arătam azi a 3 a vedere, de felul cum au primit Germanii pe legionarii români Moța și Marin, când au ajuns, în scierie, la Berlin, venind spre casă din Spania. — Sieriele lor nici nu se mai văd de sub bogatele cununi cu cari le-au acoperit... Dar mai bogate decât aceste flori, erau florile sufletelor lor, cu cari le încungiuirau sieriele și le slăvezu fapta... Pentru ei, ofițeri și soldați, cele două scierie, erau o școală, o școală de înaltă viteză, dată lor de doi fineri ofițeri români...

Cei din urmă articli scriși de Ion I. Moța, pentru Libertatea

Spuneam într'un număr trecut (No. 9) cât de mult directorul sufletesc al acestei foi o iubea și dorea s'o ajute, s'o înalte, prin scrisul său și de acolo din depărtata străinătate în care s'a dus la luptă... Avea de gând să scrie 200-300 de articli pentru ea, așa că, chiar de s'ar întâmpla să cadă în

război, draga lui „Libertate” să aibă în frunte articli scriși de el, cu îndrumările cele mai înțelepte, iubitoare de neam și de lege... Și dacă greul luptelor, urgia vremii în care au intrat în luptă, i-ar fi dat răgaz, așa și făcea.

Dar — „omul chibzuește, Dumnezeu hotărăște”... Și voia

lui Dumnezeu a fost să-l cheme la sine mai de vreme, încât abia ne-a putut scrie și trimite vre-o 25 fol scrise, ca ÎNCĒPUT a șirului de articli ce avea de gând să scrie...

Incepem aci cu publicarea lor. Vor fi 5 articli. Iată-i:

RĂVAȘE DELA LEGIONARII ROMÂNI DE PE FRONTUL CRUCII, DIN SPANIA

Din București, peste Portugalia, în Spania, la Toledo, și de aici la Talavera dela Reina

— Drumul nostru peste țări și mări, prin Portugalia, ajungerea în Spania, până la intrarea noastră în „Tercio”... La Alcazarul din Toledo. — Cinstea dată peste tot locul dlui General Cantacuzino și celor 7 legionari români. —

Am arătat cititorilor »Libertății« câteva întâmplări din drumul nostru dela București, prin Polonia, Germania și de pe vapor, până la Lisabona, în Portugalia (Numerii de Crăciun și cei următori).

De-acum cred că abea după ce ne vom întoarce, — dacă așa va fi voia lui Dumnezeu — voi mai putea scrie răvașe mai lungi către cititorii și camarazii mei, deoarece peste câteva zile vom intra în lupte, iar de acolo cel mult câteva rânduri scrise în fugă de voi putea trimite. Credem, că vom lupta chiar la Madrid, după cât ni s'a spus. De altfel Talavera de la Reina, de unde scriu și unde am fost astăzi încorporați în »Legiunea Străină«, este foarte aproape de Madrid.

Această »Legiune Străină« cuprinde azi, spre deosebire de ce era ea altădată, pe toți naționaliștii străini, veniți să lupte în Spania pentru apărarea Crucii și dărâmarea comunismului din întreaga lume. În această Legiune (numită aici »Tercio«) se încorporează acum și Irlandezii, pe cari îi aduce aici șeful fasciștilor din Irlanda, Generalul O'Duffy. Noi, cei 7 Români, deși suntem

toți, afară de unul, ofițeri de rezervă (Clime e chiar căpitan și a făcut războiul), vom lupta ca simplii soldați, grupați toți într'un singur mănunchiu, într'o grupă specială de legionari. Căci necunoscând limba și neavând vechime în »Tercio« nu vom putea, deocamdată, să conducem unități. Noi însă n'am venit aici să »conducem«, ci să luptăm, întruchipând prin lupta noastră crezul și voința întregii tinerimi românești, ba chiar a întregului popor român, care nu va merge nici când pe căile comunismului, ci numai cot la cot cu apărătorii lui Christos!

Dar înainte de a Vă spune alte amănunte, să povestesc câteva fapte din drumul dela Lisabona încoace, prin Salamanca, spre orașul Soria (unde s'a ținut minunata serbare a predării sabiei Generalului Moscardo), apoi la Alcazarul din Toledo și în sfârșit la Talavera de la Reina, unde ne-am prezentat astăzi la încorporare.

Prin Portugalia

La sosirea vaporului la Lisabona, în ziua de 2 Decembrie, ne-a întâmpinat chiar pe vapor ambasadorul (ministrul) Spaniei în Portugalia. Am fost foarte bine primiți și adăpostiți într'o casă locuită de refugiați Spanioli dela Barcelona. Despre acești refugiați vom da altădată mai mult, pentru că ei, dacă sunt dușmanii de comuniști, fac însă parte dintr'o lume, care e aproape tot atât de departe de naționalismul nou al veacului de azi (de fascism, de hitlerism și de legionarism) cât de departe e de acest naționalism comunismul. Voi spune doar atât, că abea în Spania am găsit pe naționaliștii adevărați eroici, pe cei de cari inima noastră de legionari se găsea apropiată.

Portugalia, ni s'a părut, în fuga cu care am trecut prin ea, o țară săracă, cu oameni totuși înstăriți. Intrând dimineața în portul Lisabona, am avut în fața ochilor una din cele mai minunate priveliști. O puzderie de orășele, cu case de piatră răsărite par'că din stâncile pe care sunt așezate, străluceau în soarele primăvăratec, curate și limpezi ca și cerul albastru, de vară. Rareori se poate vedea atâta frumusețe tinerască în așezările oamenilor, cum am văzut la această intrare din Oceanul Atlantic, pe gura (estuarul) marelui râu Tejo, spre Lisabona. O minune de frumusețe este catedrala Sf. Ieronim, despre care vom vorbi altădată, când voi avea mai mult răgaz.

Îndată ce au știut Portughezii, că venim spre a lupta în Spania pentru Cruce, ne-au primit prietenește. Dar voi grăbi acum povestirea, pentru a ajunge la istorisirea celor petrecute în Spania.

Din Lisabona am plecat a doua zi seara la 3 Decembrie (Joi) spre Spania. Trenurile portugheze sunt mai puțin luxoase decât ale noastre. Ca și în Jugoslavia se poate vedea, — din felul cum sunt înzestrate drumurile de fer, — poporul portughez econom, la care se gospodărește totul fără risipă.

În schimb în vagonul nostru de clasa 2-a, am călătorit cu muncitori și chiar cu țărani mai înstăriți. În fuga trenului vedeam sărăcia pământului portughez, nisipos cu brazdele pline de pietri, dar lucrat ca o grădină. N'am întâlnit până acum nici o țară, care să aibă asemănare cu bogățiile și frumusețile pământului nostru. Și nu puteam să nu ne punem veșnic întrebarea: de ce oare s'a încuibat atâta stricăciune sufletească, atâta lipsă de dragoste de țară, atâta trădare în fața străinului, în țara noastră, mai frumoasă, mai bogată, decât toate acestea prin care trecem noi acum? Dar îndată ni-se lumina sufletul la gândul, că ce frumusețe de țară puternică și strălucitoare în toată lumea va face Căpitanul din România noastră atunci, când va birui Legiunea și când va înnoi ea sufletele Românilor...

MOȚA ȘI MARIN

— cântec din popor. —

Cruciuliță de argint
 Măi române-ai auzit,
 Soare nou c'a răsărit?
 Auzit-ai, auzit,
 D'un Codrean, d'un căpitan,
 Căpitan de legionari,
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —

* * *
 Și iar verde, rosmarin,
 S'a dus vestea la Hotin
 Și de-acolo 'n Severin,
 De MOȚA și de MARIN...
 S'a dus vestea, frăioare,
 De vitejia lor mare,
 Dincolo, peste hotare,
 Cât e pământ, cât e zare,
 Până'n Spania, la mare!..

Acolo, un bolșevic,
 Un jidan și-un venetic,
 Suflet negru și calic,
 Care nu crede'n nimic,
 Bisericele ardea,
 Crucile le dărâma,
 Icoanele pângărea,
 Odoarele jefuia,
 Bată-l Maica Precista!

Iară Maica Precista,
 Dacă vedea ce vedea,
 Dela rărunchi greu oita,
 Și plângea și suspina,
 Lui Isus așa-i grăia:
 Fiul meu, Isus Cristos,
 Pedepsește mâniaș
 Pe jidovul păcătos...

— Maică, nu fi amărâtă,
 Că am eu armată sfântă,
 Armata Codreanului,
 Oastea Căpitanului,
 Tot în verde îmbrăcată,
 La icoane închinată,
 Curată, nevinovată,
 Cu Sfântul Duh botezată,
 De-a minunat lumea toată.
 In vis Eu m'oi arăta,
 Lui MARIN și lui MOȚA
 Să plece în Spania,
 S'apere biserica!..

* * *
 Moța astfel cum visa,
 Repede se deștepta,
 Fața dalbă își spăla,
 Copiii și-i săruta:
 Pe fetița, GAVRILIȚA,
 Frumoasă, ca garofița,
 Băețelul, MIHAIL,
 Bobocel de trandafir...

Nevasta-și îmbrățișa,
 Cruce apoi că-și făcea,
 La icoană 'ngenunchia,
 La Dumnezeu se ruga —
 Marin făcea tot așa
 Și-amândoi la drum pleca,
 La Madrid, în Spania!..

Pleca Moța și Marin,
 Clime și Cantacuzin',
 Popa Ion și cu Bănică,
 Și Totu cel fără frică,
 Grăniceru, Generalu,
 Bătrân verde ca stejaru,
 Să răpue bolșevicu
 Jidanu și veneticu,
 Care, ca un păcătos,
 Scuipe'n fața lui Cristos.

* * *
 Da jidanu-i păcătos,
 La luptă este fricos,
 La suflet e veninos,
 C'a răstignit pe Cristos.
 Luptă dreaptă nu primea,
 El de sabie fugea,
 Cu ghiulele 'n ei trăgea, —
 Și-o vrăjmașe de ghiulea,
 Venea și mi-i reteza,
 Pe-amândoi îi omora:
 Pe Moța și pe Marin,
 Sânge curat de creștin.

Plângea 'naltul cerului,
 Plângea unda vântului,
 Plângea coama muntelui,
 Buruiana câmpului,
 Frunza verde-a crângului,
 Sufletul românului,
 Inima creștinului...

* * *
 Și veneau la 'nmormântare,
 Și veneau, măi frăioare,
 Mai în tren, mai pe picioare,
 Legionari, legionare,
 Mulți, ca frunza codrului,
 Mulți, ca iarba câmpului,
 Ca nisipul Oltului, —
 Și Moldoveni și Munteni,
 Ardeleni, Bucovineni,
 Basarabeni și Olteni,
 Potop de Bucureșteni...
 Veneau opt sute de popi
 Cu cinci zeci de protopopi
 Cu patru-cinci episcopi.
 Veneau toți să-i

prohodească,
 Cu poporu să-i jelească,
 Ca la o moarte domnească

D-nul sfânt să-i ferească,
 Și în rai să-i odihnească,
 De-așa moarte vitejească,
 Pentru legea creștinească.

(Vers cântat după cântecul
 lui Iancu Jianu, de flacăii sa-
 telor din Romanai).

Domnii mari, alergă dela unu la altu!

— Gea-gea nu-i a bine! —

Când vezi că capetele încoronate sau maril lor ministrii, sunt tot pe drumuri, făcându și unli altora „vizite”, deși spun că se duc numai așa de dorul de a se vedea, — să nu-i crezi. Au ce au. Clocesc ceva. Ferb oala cu boscoane te miri contra cui. Așa-lacum de o vreme, în Europa. Aproape toată larna tot alergase, ba capi germani în Austria, ba Austria în Italia, ba la Budapesta, ba din Polonia la Pesta, ba dela București în Polonia, apoi în Turcia, zeum ne fu dl Tătărescu la Praga...

Mai nou bate la ochi că ministrul de externe al Italiei veni, săptămâna trecută la Belgradul sârbesc... Ce-o să fie? Căci se știe, că Italia trăie în acordată cu Jugoslavia.

Ei, bine. Aci e lucru mare la mijloc: Italia, văzând, că pentru pacea dinspre Spania, e primejdie de război, nu vrea să mai aibă pe Jugoslavia dușmană, ci să știe că die această parte ea va avea pace. De aceea a venit ministrul Italian să aducă vorbă de pace vecinilor sale de aci. Lucrul se pregătise de mai nalte, încât acum, când veni Ciano, numai sa îmbrățișară și „pacea” în repede încheiată și înărită.

Un lucru neplăcut vedem noi că s'a erătat și aci: la ceea Contelui Ciano, care înfățișa pe pământul Jugoslav pe ITALIA înșăși, — au ieșit la gară: Tot guvernul jugoslav, apoi toți capi deregătorilor și Armatei, așa că l'au primit ca pe Italia înșăși, ca mare elastice.

Citii și răspândii în cercuri cât mai largi

gazeta pentru săteni

„Libertatea”

L'au poștit pe domnului, trimițându-lor, ca la 24 de clasuri să fie hop peste graniță!

Și însul n'a avut ce face, — s'a îndreptat spre cele țări mai „blac-primitoare”, — — — — — și de prin acestea poate scrie ce vrea, că au-s zoi Narații săi arate ceea...

Acasta e și 17-lea gazetar jidan care a fost izgonit din Germania, ca adunator de securități pentru a ponegi creștinii țară. Așii de zori ori pe-alăia „au plecat de „bună-voe”, cu să nu li se dea drumul de poliție.

— 0 —

Lacrimi pentru Ionel Moța

Telegrame și corespondențe primite de părinții lui Ionel Moța, cu prilejul morții sale pe frontul din Spania

De la un frate din America
 New-York City. — Căcernice părlate! Vă rog brevoitli a primi din partea mea și dela „Casa Dașilor” a Româșilor din America, arătarea părerii noastre de rău, pentru pierderea fiului D-voastre, cel căzut pentru creștinism... Căci așa a făcut, ca și Hristos! Izbândă!

Francisc A. Bolan
 Coresp. „Porunca Viemii”
 din America

București. — Iertați-mă, dragii mei nenorociți pretezi, sau cum să vă spun: poate că fericiți părinți și unu ales între aleși.

Inchid ochii și revăd la Orăștie pe Ionel, al vostru scump copil, cuminte și diligent. Trec anii, lată-l: crește mai bătrân decât vârsta lui...

Laudă părinților cari au avut așa copil, mare patriot și idealist, și — ferice de țara lui, dar vai de scurtă durată fu fericirea... Căci ursitoarele l'au tors prea scurt firul vieții lui celei atât de frumoase, de ideale.

Dar, în fața nemuririi, în fața morții lui eroice, trebuie să ne ștergem lacrimile arzătoare și să mulțumim Cerului, care poate l'a scutit de desiluzii, de decepții. Cerul atotputernic, l'a luat acolo sus și l'a aşezat la locul lui... De acolo maiestros ne privește pe toți, pe voi dragi părinți și rude, și pe noi prieteni, — el dragul nostru Ionel, el Cavalerul Crucii, alesul între aleși.
 Jeana și Colonel V. Fodorean.

Câmpina. — Coleg al scumpului Pr. C-tale fia Ionel, la cursurile de preparatiile liceale din grădina Universității din Iași în vara 1917;

Comarad în grupul de Cercetări și elevi, cari au lăsat spulă lăsat n-o u ș copli de stea, dl. M. Sa Regala Carol II, pe stănel Prințipe de Coronă, de a merge condus de Profesorii Bado și Ștefănescu, să strângem recolta de grâu de pe moșia Doctorului Voinea dela Hobeac -Căteșii (jud. Iași), care reprezenta hrana vitejilor de pe front și a populației din regiune și refugiați;

Coleg de profesione, mai apoi, în exercitarea căreia ne întâlnim destul de des pe la felurile instanțe judecătorești, — am cunoscut și admirat deosebitele calități cu cari Ionel era înzestrat!

Căzând departe de scumpa lui țară, apărând cauza sfântă a Creștinității, Ionel rămâne descurajant printre Martirii Bisericii și ai Neamului românesc!

La dolul național produs de moartea lui eroică, l'au parte cu adâncă îndurerare!

Nicolae I. Davidescu
 Avocat, Ajutor de Primar, Câmpina
 București. — Iubite părlate Moța! — Căd că vorbeie de mângăere pentru pierderea lui Ionel suni de prisos.

Mângășrea D-Tale cea adevărată, e fapta săvârșită de el și puterea sufletescă ce a avut-o, de a se jertfi pentru credința în Isus! Ardealul poate fi mândru, că din sânul lui a odrășlit un astfel de lăstar!

Noi bătrânii ne vom da ca mânc-polmâne, și avem mulțămirea sufletescă, de a fi văzut cu ochii întruparea visurilor noastre, pentru carism luptat viața întregă. Da l'ar ajuta D-zeu și celor ce vin după noi, să-și vadă idealurile împlinite.

Dragă părlate Moța! Să-ți lungescă D-zeu zilele până îți vei vedea pe nepotul Mihai mare, și în stare să ducă el mai departe făclia credinței aprinsă de D-Ta și purtată cu atâta vrednicie de tatăl-său!..

Oct. C. Tăslănuanu
 București. — Sfinte părlate! — zile lungi de slavă și necurmat priveghiu s'auscurs, de când mă tot mână sufletul, s'aduc Sfintei tale, umilul meu prinos de jals. În fața durerii Tale, sfinte părlate, nu știu cum de culez a-mi arăta mahnirea.

Ionel Moța, copilul înșămnat, Fiul cel dulce, ales să străbată cu făclia reînvierii, drumul de luptă și de spini...

Cruciatul fără prihană, merit prin jertfa de sânge să-și mântuiască neamul...

De-acum, A-hanghel, la dreapta Domnului Hristos...

Pentru Sfânta-Ta, liman de mângăere: mândria unei vieți de datorii împlinite, de războire fără pregei, din a cărui pildă s'a învățat minune!..

Iară noi, cei smeriți în fața răstignirii Sale, cucernic să propovăduim: Un viteaz adorant și un neam trezit, l'uchin cerșetele mele gânduri prea încercatei Doamne și Sfintei Tale.

Deina, Isifa mea, ca „prieind a legionarilor”, s'abgeșle de mine, trimițând Sfintei Tale durerza-l de copil...

Fatma Oct. Tăslănuanu
 Alba-Iulia. — Ca l'atreg sufletul înim parte la marea Dvs. durere. Ne rugăm pentru sufletul lui Ionel mort ca un eroi.

Fom. avocat Breaza.

POSTA REDACȚIEI

„Biblioteca V. Pârvan”, Antioasa. V-am trimis 3 numere din foaia noastră, ca de probă. Ca să vi-o trimitem tot sunt gratuit, nu putem O bibliotecă sau o societate de citire, e susținută de mai mulți inși, de zeci de țări, doritori de cărți. Dacă acela, toți izoleți, cer fol gratis, — apoi care om siguranțe nu are drept să o ceră și el gratis, că mai sarac decât cel 10—20 de uși unși în societate sau bibliotecă. Ne iertați, dar nu se poate. Dacă donți foaia mai de-țate, trimiteți bani pentru ea la Administrație în București, pe adresa din fruntea foii.

Ziarist evreu — poștit peste graniță

— Nu vă spălmântați: Nu dela noi. — din Germania —

Decând domnia social-creștină conduce viața de obște din Germania și decând în această țară, GAZETELE SUNT FĂCUTE NUMAI DE GERMANI CU IUBIRE PENTRU ȚARĂ ȘI NEAM, — gazetele evrești da prin cele țări atră-luc n'au de unde mai culege securități și mînecuni despre „stările din Germania”, — de atunci acele gazete labitoare de știri „senzationale” (răsunătoare) își trimt ele câte un corespondent (vestitor) cu plistrul în Germania, care în te-

matal pasaportului țării sale, să umble prin țară, să spioneze câte toate și să trimtă la gazetele cele de un neam cu el, știrile doște și șteptate, — oicât de încornoste vor fi.

Da curând a soșit un astfel de „ziarist” oblu din America. Și dă l cu știri din țară și'n stele despre Germania, pentru gazetele din America. — Abia au soșit însă și în Germania cele dîtat fol cu știrile japănului, și deregătorile germana cum sunt de urse cu usturoi,

Hotarul politic al Germaniei, e la hotarele noastre

Pregătindu-se a fi tari în fața marilor frământări ale omenirii, — țările care vor să fie conducătoare în lume caută să atragă pe partea lor, alte țări din jur, pentru ca la oală, mai tari să fie în ziua încercărilor.

Azi mai ales două țări atrag în jurul lor pe altele, ca două partide ce și stau față în față. E Anglia și Germania. După război se părea că Germania s'a dus la fund ca o corabie scufundată, și că arripile engleze acopăr toată Europa.

Dar iată nu trecură 20 de ani, și Germania se înălță iarăși între popoarele din jur, ca o privășă cu oarecare umbră și nu le venea să creadă că o văd ridicându-și capul de nou. Și ea începu a-și căuta legătură cu popoare și țări, cari au despre viață cam aceeași credință cu ea și au aceleași nevoi (trebuințe) de viață. Și azi se trezi că se înțelege cu o țară, mâne cu alta, și în timpul de față înăurirea politică a Germaniei s'a înțins iarăși într'un cerc destul de larg, pentru a nu mai putea fi trecută cu vederea. Pretențiile ei cele noi, i le câștigă dușmana sa cea mare: Anglia. Anglia s'a purtat dușmănos cu Italia, când aceasta voia să-și supună Abisinia. Pînă astăzi Italia s'a înstrăinat de Anglia și s'a simțit apropiindu-se de Germania, cea la fel vrășmășită de Anglia.

Iacă cercul de înăurire al Germaniei înțins peste o mare țară! Cercarea comunistă condusă din Rusia, de a se face stăpân pe Spania, făcu pe Germania să se înțeleagă cu Italia să ajute pe generalul Franco să înfrângă hidra comunistă din Spania, că de căde Spania în jugul comunismului, — și Italia și Germania vor fi amenințate și mereu tulburate de boala rea a comunismului, de care vor fi roase cele două țări vecine. Și apropie-

rea între Italia și Germania se înțări prin lupia ce o duc împreună în Spania, contra unei nenorociri, cum e comunismul.

Venind spre răsărit, Austria e cu totul sub înăurirea Italiei și a Germaniei, Ungaria la fel. Așa că până de curând puteam spune, că cercul de înăurire politică a Germaniei, cuprinde 4 țări: Germania, Italia, Austria și Ungaria.

Dar noi știam că vecina Jugoslavie încă e cu un picior cam în același cerc... Conducătorii acestei vecine a noastre, își tem țara de bolșevism și comunism, și de aceea se feresc de „pretenția” cu Rusia, cum te ferești de omul bolnav, ca să nu-ți deie și ție boala.

Zilele trecute însă, se petrecu un lucru, care ne arată, că vecina Jugoslavie a intrat și cu al doilea picior în cercul de politică Germano-Italiană. Ministrul de externe al Italiei, Conte Ciano, veni la Belgrad, înfrinzând mâna de pretenție a Italiei, poporului Jugoslav. Era oarecare răceală între aceste țări pentru Marea Adriatică. Acum Italia îi spuse: Nu mai e nici o neînțelegere între noi. Pace fieră și Jugoslavie primi cu bine mâna înținsă de puternica ei vecină.

Și azi putem spune, că: Cercul politic germano-italian s'a înțins până la hotarele noastre, căci au cuprins în ei și pe vecina Jugoslavie.

Mașină de trecut

marcă Hoffer, șasesute milimetri dobă, cu șine și cazan Nr. 4, în stare de funcție, se vinde cu preț potrivit de 38 mil. lei de către VASILE PUȘCASIU, ferar comuna Treznea, județul Salaj

DE TOATE

NU SE'NSOARĂ — FRANȚUJI!

În Franța e cam — ca în Banatul nostru... Franțuții n'au copii mulți, unii n'au deloc, de aceea de zeci de ani ei stau pe loc ca număr de sulele. În vreme-ce pe la jumătatea veacului trecut, Germanii erau numai cu puțin mai mulți ca Francezii, azi Germanii sunt peste 65 milioane și Francezii tot 40 milioane, ca pe atunci. De aceea și au așa frică mare de acest vecin care e tot mai puternic. Dacă Francezii se simt primejdii de creșterea tot mai amenințătoare a vecinului german, — și din vina lor, că se feresc a avea copii, și așa vor a-

junge într-o zi a da chiar înapoi, ca Românii noștri din Bănat, până îi vor cutropi vecinii cei cari nu au acest păcat.

Despre Francezii se scoate la iveală, că în 1926 aveau 200.000 de „burlaci”, înăcși cari n'au avut plăcere a se căsători, ci a trăi așa pierdută pentru viața familiară. În loc de 200.000 de familii cari aveau puțină de a avea un copil, erau cu 200.000 de Francezii mai puțin în țară. Iar în anul de față, numărul acestor fericiți a trăi singuri a crescut în Franța la 260.000. Așadar tot mai mulți cari ajută la — darea înapoi a țării lor și a neamului lor mândru din trecut.

FELURITE

Îmbirea cea întru Pristos

manifestată de înalt Prea Sfințitul Metropolit Dr. NICOLA BĂLAN dela Sibiu, în ședința dela 13 Martie a Senatului la București, — a stărnit acolo bucurie mare și a mișcat foarte plăcut toate inimile.

Se desbătea și se dădea înțărare cererilor stăruitoare a preoștelor ortodoxe române din Ardeal și Bănat, de a fi trecută și ea la Fondul general de penzuni a statului, ca ori care slujbaş de obște în stat.

Stăruințele conducătorilor Bisericii ortodoxe române au izbutit a-și vedea dorința împlinită și dela 1 April a acestui an, și această preoșime intră pentru pensionare, la Fondul gen. al statului (numai preoșii întrași în oficiu dela 1925 încoace, dar și acesta e un bun început).

Frații uniți nu încercaseră a face să fie primiți și preoșii lor la acel Fond. Atunci înalt Preasfințitul Metropolit Dr. Bălan, mulțumind Sfatului Țării (parlamentului) și guvernului pentru bunăvoința de a fi primit la acel Fond preoșimea ortodoxă, — a ridicat de-odată un cuvânt izvorât dintr'o mare iubire adevărat creștină, spunând:

— ȘI FIINDCĂ ȘI PREOȘIMEA ROMÂNĂ UNITĂ, SE GĂSEȘTE ÎN ACEEȘI STARE, CA ȘI FRAȚII SĂI ORTODOȘI, — ROG ONORATUL GUVERN, SĂ INTINDĂ ȘI ASUPRA EI ACEEȘI PRIMITOARE BUNĂVOINȚĂ, PE CARE A ARĂTAT-O PREOȘIMEI ORTODOXE..

Cuvântul acesta de apostolică înțelie, a plăcut nespus de mult tuturor senatorilor de față și miniștrilor și a mișcat pe toți.

Di ministru al Finanțelor, Mircea Ciocov, a spus:

„Sunt fericit, că mi a fost dat să trăiesc clasul sărbătoresc de astăzi, când am văzut pe Ierarhii celor două biserici ale Ardealului, nu numai mergând mână în mână, dar am văzut pe înalt Preasfințitul Metropolit ortodox al Ardealului, cerând ocrotirea guvernului de-opotrivă pentru biserică sa, ca și pentru biserică fraților români uniți...”

Senatul a coperit cu aplauze atât cuvintele în. Pr. Sf. Metropolit Bălan, ca și pe ale dlui Ministru.

Părințele Episcop unit dela Cluj, dr. Iuliu Hossu, s'a dus la în. Pr. Sf. Metropolit Bălan, strângându-i mâna cu căldură în semn de mulțumire, — iar d. ministru, ridicându-se din banca ministerială, s'a dus la în. Pr. Sf. Metropolit Bălan ȘI I-A SĂRUTAT MÂNA mulțumindu-l de lărgă și creștină dragoste ce a arătat-o azi față de biserică soră tot românească unită.

CITIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI
GAZETA „LIBERTATEA”

Semne de viitor bun ne dau alegeriile județene și comunale — Alegătorii de dreapta, tot mai răzbitori —

De vre-o 2 săptămâni se în în felurile puncte ale țării, alegerii pentru conducerea județelor sau a comunelor. Guvernul le-a pus respirate tot pe alte și alte zile, nu de-odată pe țara toată. Pentru că anume, ca cei cari n'au ales încă, să vadă ce se face în alte locuri și — să știe cam în ce fel să pășească și ei.

Ei bine, din alegerile câte s'au ținut țese foarte viu la iveală, că partidele așa zise „de dreapta”, se ridică tot mai răzbitoare printre partidele vechi, și în multe locuri bat chiar pe partidul liberal, cel care are guvernul, cu slujbașii și cu jandarmii la spate! În alte locuri iau stătea scaune în statul județean sau în consiliile comunale, cât guvernul, ceea ce e mult!

Iată câteva cifre (numere) cari grădesc de bine:

În comuna Moșăel, lista național creștină (Goga-Cuza) a avut 270 voturi, luând 4 scaune în consiliu, guvernul (liberalii) a primit abia 245 voturi, adică mai puțin ca naț.-creștinii, ceea ce nu e lucru de ne luat în seamă! Dar național țărăniștii au luat 6 scaune. Ei au aci vechi cunoștințe și odată luau 8 din 10 scaune, acum au luat 6 iar grupa de dreapta, dintruna 4 locuri!

— În jud. SATU MARE: Național creștinii au luat în com. Mireșul-Mare 4 scaune în consiliu, Naț.-țărăniștii 4, liberalii 2 scaune.

La VARAIU: Frontiștii (Dr. Vaida) 4 scaune, naț.-țărăniștii 3, — la Satu lung: Naț.-țăr. 4 scaune, liberalii 4 sc., Goga-Cuza: 2.

La ȚARIGRAD: (Soroca) național creștinii au luat 7 scaune, guvernul (liberalii) nu mai 3

Hărțueli — orbite de patimă

Politica noastră, asta „de dreapta”, dacă a întors multe sulele dela lunecare spre poavățurile primejdioase „de stânga” și a aprins în multe inimi focul care pâlăta prea domol, al îmbirii de neam, încându-l să ardă puternic, în schimb a și înfuriat în chip de neînțeles pe mulți Români de cei cărora nu le place lumina de dreapta, și i-a pornit cu multă furie asupra celor ce urmează calea marelui lumini.

O pildă foarte dureroasă, respingătoare chiar, ne dă județul Hunedoara de 2 ani de zile. Partidul Național-țărănesc, având șef județean pe dl Dr. A. Vlad, s'a desbinat, atunci când d. Dr. Vaida a pornit să și cheme partidul la o politică nouă, mai românească, zisă alui „Numerus Valahicus”, pentru înlăturarea prea mulșilor străini dela masa cu bună-înțelie țării și așezarea românilor în acele locuri, măcar în măsura în care sunt Români mai mulți în țară, decât străini. Dl Dr. Vlad și încă 10 toști miniștri, s'au alăturat la această mișcare.

Dar o parte din frunzele acestui partid, care până aci îi asculta pe dl Dr. Vlad s'au desprins de d-șă, căci ziceau, dacă ne înțim așa împotriva străinilor (cu înțelă linie împotriva jidanilor), partidul nu mai ajunge la putere, căci l-șă împotrivesc acei „străini” de cari se cam fire seamă acolo unde se hotărăsc sorții puterii... Acești oameni cu grijă nu atâta de binele cel mare al neamului, ci de binele „partidului” și prin ei, de al lor înșe, s'au rupt de dl Dr. Vlad și Vaida, rămânând „credincioși” lui Madgearu și Dr. Lupu, cărora nu le miroase deloc rău jidanii.

Până aci... „politică” și dă o în foc. Am trecut peste ea. Dar acum vine ce e urât!

Cel rămas pe lângă Dr. Lupu și Madgearu Mihalache, nu s'au mulțumit a și lauda și mai departe „politică” lor, — fapt pentru care n'avea cine ce vină să le facă, — dar ei, în frunte cu Dr. Iustin Pop advocat în Deva, au pornit o lupă de nimicire împotriva dlui Dr. A. Vlad, șeful lor de până ieri! Prin gazeta lor, au început peneșurile, batjocurile și ocările cele mai furioase și necruțitoare. Cât le era până aci dl Dr. A. Vlad de drag și mare, atât le era acum

de urât și mic. Pentru-că nu mai vrea să meargă pe stânga, ci s'a dat spre dreapta! — Iar ca să-i facă răul cât mai mare, cineva a înaintat arătare la Procurorul din Deva împotriva dlui Dr. Vlad, că ar fi „delapidat” o sumă de 2 și jumătate milioane lei, dela Camera Agricolă a județului, trecând acei bani ca depunere la Banca „Ardeleană”.

Procurorul din Deva s'a dat pe partea denunțatorului anonim, și a înaintat procesul la Tribunal, care să judece pe Dr. Vlad, pentru „crima” de delapidare de bani publici.

Di Dr. Iustin Pop, furios pe Dr. Vlad că nu l'a mai ales advocat la „Ardeleană” și în Consiliu, a dat și dsa un „Memoriu” către Tribunal, arătând că dl Dr. Vlad a „delapidat”, a săvârșit o „crimă”, pentru care trebuie aspru pedepsit!

Și apoi mai mult de un an de zile prin toată partidului său, nu l'a mai scos pe Dr. Vlad din delapidator și criminal, — pentru ca poporul care cetește astfel de învinuiri grele, să se întorcă de către cel peneșrit, și firește să meargă după apărătorii dreptății, cei cari lovesc în „criminal”!

A fost un an de urâte și respingătoare hărțueli. Lumea cu drept cuvânt aștepta să se rostiască odată Tribunalul, ca să vadă ce-i aci? Să poată să fie adevărată învinuirea, sau e numai aprinderea nestăpânită a unei patimi dusă până unde nu se poate crede?

Nainte cu vre-o 3 săptămâni, Tribunalul din Deva a judecat procesul și — L'A RESPINS CA PE UNUL CE N'ARE NICI UN TEMEI, NEGĂSIND DLUI Dr. VLAD NICI O VINĂ DE VRE-O „DELAPIDARE” SAU UMBLAȘ NE-CORECTĂ CU BANII CAMEREI.

Bine că s'a pus odată capăt unei povești urâte, izvorâtă dintr'o nestăpânită patimă politică și personală.

Di Dr. Vlad a înaintat proces de daune morale împotriva Procurorului din Deva, care, fără nici un sâmbure de DOVADĂ la mână a putut înainta Tribunalului o astfel de acuză, vorbind și dânsul de „crimă” și „delapidare” prin ce a dat puțină patimășărie dlui Iustin Pop să i mule feata partidului său un an de zile, cu atât de grele hule asupra dlui Dr. Vlad.

Viața legionară

BOIU. — În com. Boiu (jud. Hunedoarei) s'a dat de culbul legionar parasias pentru sufletele scumpilor Comandanți legionari Moța și Marin și nu numai legionarii, ci toți creștinii din biserică s'au rugat ferbinte lui D-zeu pentru ei.

Acum la jumătatea marelui și sfântului post, șeful Cuibului dă al 2-lea parasias pentru neuitații lor Comandanți, — și roagă pe preoșii din jur, cari vor fi rugați a lua parte, să ostenească a veni și a înălța sfânta rugăciune și pomenire.

DAR PREȚIOS

PETROS. — Sfânta sărbătoare „BUNA VESTIRE“ a fost în acest an o sărbătoare mult înălțată în comuna noastră Baru-Mare (Valea Jiului, jud. Hunedoarei). În această zi s'a primit și sfinșii preșosul dar făcut de legionarii din comună ajutat de legionarii înmoși din Baru-Mare și din Ponor, anume un foarte frumos CANDELABRU, care a costat 4000 (patru mii) de lei, dar făcut întru pomenirea scumpilor comandanți legionari Moța și Marin... Vor arde în acest candelabru la sfinștele slujbe dumnezeiești lumina ce-și înălță flăcările lor tremurătoare spre Cerul în care

au fost chemați și așezați iubirii noștri mucenici și cu flăcările lor se vor înălța la Domnul și gândurile și inimile noastre, și va arde și în ale noastre inimi mereu flacăra iubirii de neam, de credință și de Legiune, așa cum și a lor inimă a ars...

Legionarii din Ponor și Baru-Mare au dorit ca și numele lor și sufletul lor să fie legat de acest dar la Dumnezeu conducător și de aceea au dăruit cei din Ponor 1000 de lei, cei din Baru-Mare 300 lei, — restul cei din Petros.

Candelabru s'a sfinșit cu frumoasă slujbă în ziua „Bunei Vestiri“, luând parte șeful județan d. inv. Baborodea, inimosul dn. profesor Mărginean, ajutor județan, d. prof. Gherman cu dna, mai mulți studenți și învățători legionari, apoi numeroși legionari din comunele vecine.

După sfinșire în curtea bisericii au depus jurământul legionar legionarii mai vechi din plasa Pui. A vorbit luminat despre jerfa legionară a celor doi eroi Moța și Marin, șeful județan, d. Baborodea; s'a cântat „Imnul legionarilor căzuți“; a vorbit plin de suflet d. prof. Mărgineanu. A fost o sărbătoare foarte vrednică!

Glas luminat, din Sf. George

„Așa l-a fost scris în Cartea vieții, Comandantului nostru drag“...

Sfântu-George, 2 Febr. 1937

CUCERNICE PĂRINTE,

Noi copiii sufletești ai sfinștel-tale, Legionarii din Sfântul George, am fost așa de copleșiți de durere pentru pierderea Comandantului nostru scump, care a fost fiul sfinștel voastre, încât abia acum avem tăria a vă scrie, — arătându-vă, că noi, ca bunii creștini, *„așa credem că așa l-a fost scris în Cartea vieții Comandantului nostru drag!“*...

Azi pronia cerească s'a împlinit. Mărunca e însă atât de mare, încât abia o fațelegem. Știm că Comandantului nostru scump, fiul dv. iubit Ionel Moța, s'a înălțat sus, sus de tot, dar în același timp ca un fulger s'a împrăștiat o lumină peste tot pământul românesc, și a zguduit toate sufletele românești din lume.

Satan din Spania credea că ni-l'a răpiti, Dumnezeu însă ni-l'a dat mai curat ca lacrima, și ne-a turnat flecăruia din noi câte-un strop din sângele lui, și ne-a dat flecăruia câte-o fărâmițură din sufletul lui!...

Astăzi el trăiește în noi, cum nici odată n'a trăit când umbra printre noi!...

Nu știm de ce suntem îndurerăți și triști. Doar suntem așa de puțin cari l'am cunoscut personal pe marele nostru Comandant al „Bunei Vestiri“ Ionel Moța.

Astăzi îl cunoaștem toți! Și, o minune!, îl înțelegem toți! Fiecare din noi simte părerea de rău, că n'a putut avea cinstea că, dacă nu l'a putut înlocui acolo în front pe Comandantului nostru, măcar să i-se fi îngădui să-l însoțească pe acest drum al onoarei, drum al veșniciei, drum spre înălțare și mărire, — drum pe care noi, deși ne străduim mult să-l urmărim, până-acum nu ne-a fost dat să-l cunoaștem! A fost scris ca să vie el, Comandantul „Bunei Vestiri“, ca să ne arate calea și să binevestească mântuirea neamului nostru scump!

Fie în vaci neuitat și binecuvântat de D-zeu și de întreg neamul românesc, pentru care s'a jertfit. Noi ne rugăm mare, să fie bineprimită de D-zeu sfânta lui jertfă.

Legionarii din Sfântul-George: Bogdan Nicolae, Ioan Oancea, Mihail Porancia.

ACEȘTIA-S „EROI“!

La Sibiu s'a ținut o adunare populară a Partidului național-țărănesc (Madgearu-Lupu). Înforcându-se dela aceea adunare politică de partid, în care s'a lăudat grozav politica lui Dr. Lupu, — — — —

un țăran din Noul, T. Albu, a ajuns în ceva ceartă cu oarecari oameni din partidele de dreapta, național-creștinii sau de-al „Frontului“ și, spre nenorocirea lui ajungând la bătăie cu acela, a fost lovit așa de rău, că peste scurtă vreme a murit.

Destul de rău și de urât, că țărani noștri s'au tulburat atât de nebunește de „politică“, încât se bat de se omoară. Acum a căzut un naț-țărăniș, în alte locuri cad național-creștinii sau sunt împușcați, tot de Români, legionari gardiști!... Mare nenorocire și mare durere pentru sufletele noastre care judecăm cu capul neînferbântat și nestricat! Dar așa a fost. Nouă ne pare rău de bietul țăran din Noul că a căzut în „războiul“ cu cei din — alt partid, deși tot de un sânge și de o lege cu el.

Dar vine acum judecata „Domnilor“, a „învățașilor“ din

partide și își spun părerea asupra lucrului!... Ei bine, știți ce scrie gazeta conducătoare național-țărănișă „Dreptatea“ dela București?

Spune (vezi foala dela 27 Martie), că acești, Toader Albu, căzut în „luptă“ venind dela o adunare de „partid“, unde și-a acrit sufletul de hule și ocări la fața tuturor Românilor din celelalte partide, acești e cu adevărat „jertfă“ în lupta națională, că a căzut aci acasă pentru „credința“ lui, pentru „drapelul“ lui, — dar nu cel ce au murit în pământ străin, care au fost înmormântași cu pară rădă mare și socoliși întru sfinși!...

Înțelegeți: e vorba de Moța și Marin, morși în lupta cea grozavă dintre creștinism și comunism, dintre Hristos și Satana, pe cari „Dreptatea“ lăsa în desert și unge drept mucenic pe cel căzut după hărjoaneala politică dela Sibiu!...

Dzeu să-l ierte pe Toader Albu, dar mai tare pe redactorul dela „Dreptatea“, care a tăta pricepe!...

Ce legătură o fi aflând peste tot acest redactor cu cap jidovl, între Toader Albu și Moța și Marin?

NOUȚĂȚI

O încercătură neașteptată. Guvernul a fost pus într-o neașteptată încercătură cu măsurile luate pentru întronarea ordinii în universități. Făcându-se listele studenților, cari urmează să fie șterși din controalele universității, pentru că timp de doi ani nu și-au dat niciun examen, s'a constatat anume, că cea mai mare parte dintre aceștia, cam 95%, nu sunt — după cum s'a crezut — legionari, ci protejași de al oamentilor politici și feciori de bani gata, cari nu au luat niciodată parte la mișcarea naționalistă. Măsura guvernului va lovi, asifel, în cel dintâi rând pe așa zișii „băeși cumiși“, pe cari însă guvernul nu vrea, cu niciun chip, să-i „pună pe drumuri“. De deacea se caută acum o modalitate, ca măsura luată să nu fie dusă la îndeplinire. Vorba aceea: nu-l pentru cine se pregătește, ci pentru cine se nimerește.

Un lungău... La un cerc de recrutare din orașul Mason din Franța, a venit la recrutare un tiner neobișnuit de înalț: era de 2 metri și 3 centimetri și greu de 92 kilograme. O fi el tinerul acesta bun de ceva, dar de „soldat“ credem, că nu. Comisia totuși l'a aliat: bun de servit!

Vitele și bucatele sunt bine căutate. Se cumpără și se trimt multe bucate (cereale) și vite, în străinătate. Le caută mai ales țările cari lucrează din greu în sufele lor de fa-

brici, la arme și muniții, — pregătindu-se de războiu (c prin aceasta pregătire, să fie ferite de războiu). — Vorba Românilor vechi rămâne adevărată: „De vrei PACE, gată-te bine de războiu“, — c'apoi veștinul te lasă în pace. Se duc multe cereale spre Germania și Italia.

A început procesul celor 7 studenți din București, cari sunt învinuiți de autorități că ar fi sechestrat și bătut pe studentul Aurelian Rădulescu, care a rostit cuvinte jignitoare pentru eroii noștri martiri Ionel Moța și Vasile Marin. Procesul va ținea probabil mai multe zile, urmând a fi ascultați numeroși martori.

S'a scumpit trenul. Dela 1 Aprilie biletele de călătorie cu trenul s'au scumpit cu 10 la sută. Venituri ce se realizează în urma scumpirii, se va întrebuiți pentru construirea de linii ferate strategice.

Se convocă din nou parlamentul. În cercurile politice se vorbește, că parlamentul va fi convocat din nou într-o sesiune extraordinară, mai înainte de Paști. Scopul acestei sesiuni este de-a ratifica angajamentele încheiate de dl ministrupreședinte Tăbărescu în călătoria, pe care a făcut-o în zilele trecute în Cehoslovacia.

BCU Cluj / Centrul Universitar

Pentru cetitori!

Rugăm ca: toate scrisorile cu articole, sau cu știri pentru pus în foaie, să se trimită numai pe adresa:

Redacția „Libertatea“, Drăștie, jud. Hunedoara

Aci ele se revăd, se pregătesc, pentru pus în foaie și se vor da la tipar. Cei ce trimit pe altă adresă, își întârzie ajunsul scrisorii la scop. Toate cererile de abonament, ca și banii pentru foi, pentru schimbat de adrese, ș. a., să se trimită pe adresa:

Admin. „Libertatea“ Moța, București, I. Calea Victoriei 63.